IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA VANREDNE STUDENTE
NA PREDMETU OSNOVI EKONOMIJE U AKADEMSKOJ 2026/2027. GODINI

Studijski program: Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije
Naziv predmeta: Osnovi ekonomije
Ciklus: I
Godina: 1.
Semestar: I
Ukupan broj sati: 30
Broj ECTS kredita: 3
Odgovorni nastavnik: Doc. dr. Berin Kulelija

1. **Cilj (ciljevi) predmeta:** Upoznavanje sa osnovnim ekonomskim pojmovima, ekonomskim zakonitostima, ekonomskim strukturama i institucijama. Analiziranje konkretnih problema s kojima se preduzeća koja posluju u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije susreću na mikro i makroekonomskom nivou, a koji oblikuju otpornost i održivost sektora. Pored toga, student će biti upoznat sa specifičnostima poljoprivredno-prehrambenog sektora koje zahtjevaju drugačiji pristup u planiranju i organizaciji poslovanja, baziran na inovativnim poslovnim i proizvodnim modelima, koji grade vrijednost za sve. Studentima će kroz seriju studija slučaja biti objašnjene osnovne ekonomske zakonitosti koje imaju uticaj na razvoj poljoprivredno-prehrambenog sektora i podržavaju održivu poizvodnju i potrošnju.

2. **Nastavne aktivnosti:**
   - Obavezne nastavne aktivnosti (prostorije fakulteta – 12,5 sati)
     - Predavanja i vježbe (10,5 sati):

Tematske jedinice	Termin (dan, datum, sati)
Tematske jedinice prema silabusu predmeta I-III	Srijeda/ 21.10.2026/ 17.00-19.00 h
Tematske jedinice prema silabusu predmeta IV-VI	Srijeda/ 04.11.2026/ 17.00-19.30 h
Tematske jedinice prema silabusu predmeta VII-IX	Srijeda/ 11.11.2026/ 17.00-19.00 h
Tematske jedinice prema silabusu predmeta XI-XIII	Srijeda/ 16.12.2026/ 17.00-19.00 h
Tematske jedinice prema silabusu predmeta XIV-XV	Srijeda/ 30.12.2026/ 17.00-19.00 h

     - Parcijalni ispit će se održati u terminu redovnih studenata (X. sedmica nastave) eventualno prilagođeno uz prethodni dogovor (2 sata).

   - Preostale nastavne aktivnosti (17,5 sati)

Konsultativana nastava sa učesnicima u nastavnom procesu.

3. **Ishodi učenja:**
   - Znanje:
     - identificirati osnovne ekonomske pojmove (proizvodnja, inputi i outputi, reprodukcija, kapacitet, troškovi i vrijednost proizvodnje, ponuda i potražnja) i mikro i makroekonomske pokazatelje (finansijski rezultat, dodana vrijednost, ekonomičnost, profitabilnost, produktivnost, bruto društveni proizvod);
   - Vještine:
     - opisati osnovne ekonomske pojmove i osnove mikro i makro-ekonomskog upravljanja u tržišnoj ekonomiji, ulogu vladinog sektora u tržišnoj ekonomiji i osnove ekonomske politike, strukture finansijskog sektora, domaće i međunarodne institucije, i osnove ekonomike preduzeća;
   - Kompetencije:
     - izračunati osnovne ekonomske pokazatelje i kritički ocjeniti uspješnost posmatranih kompanija.

4. **Metode izvođenja nastave:**
    a. Teoretska nastava uz pomoć Power Point prezentacija i interaktivna diskusija sa studentima.
    b. Praktična nastava (vježbe).
5. **Metode provjere znanja:**
    - Prisustvo (maksimalno 5 poena).
    - Aktivnost tokom nastave (maksimalno 5 poena).
    - Zadaće (maksimalno 10 poena).
    - Parcijalni ispit (maksimalno 40 poena; minimalno 22 poena).
    - Završni ispit (maksimalno 40 poena; minimalno 22 poena).

Pojašnjenje pojedinih kriterija provjere znanja

Prisustvo nastavi: Za dobijanje ovjere urednog pohađanja nastave, student mora imati najmanje 80% poena za prisustvo na obaveznim nastavnim aktivnostima.

Zadaće: Student u toku nastave dobija zadaće koje dostavlja u formi kratkog izvještaja. Zadaće su u formi specifičnih studija slučaja na kojima student radi tokom čitavog semestra, kako bi kritički i studiozno mogao dati osvrt na uspješnost poslovanja posmatrane kompanije/gazdinstva, odnosno posmatranog sektora poljoprivrede i/ili prehrambene industrije.

Parcijalni ispit: Održava se u 10. sedmici nastave i obuhvata nastavnu materiju sa predavanja od prve do 10. sedmice. Parcijalni ispit se sastoji od pitanja koja traže odgovore kojima se objašnjava teoretsko i praktično znanje. Smatra se da je student uspješno položio parcijalni ispit ako je ostvario minimalno 55% od ukupnog broja bodova predviđenih na parcijalnom ispitu.

Završni ispit: Na završnom ispitu koji se radi pismeno student polaže nastavnu materiju koju je slušao tokom semestra a koja nije obuhvaćena parcijalnim ispitom. Smatra se da je student uspješno položio završni ispit ako je ostvario minimalno 55% od ukupnog broja bodova predviđenih na završnom ispitu. U slučaju da nije postigao minimalan broj bodova na parcijalnom ispitu, student polaže cjelokupnu nastavnu materiju na završnom ispitu. Također, u slučaju da nije zadovoljan postignutim postotkom (bodovima) na parcijalnom ispitu, student može polagati cjelokupnu nastavnu materiju na završnom ispitu. U ova dva slučaja, smatra se da je student uspješno položio završni ispit ako je ostvario minimalno 55% od ukupnog broja bodova predviđenih na završnom ispitu sa cjelokupnom nastavnom materijom. Završni ispit sastoji se od pitanja koja traže odgovore kojima se objašnjava teoretsko i praktično znanje. Vanredni studenti pristupaju ispitima u prilagođenim terminima, a mogu pristupiti i u terminima kada se oni organiziraju za redovne studente istog studijskog programa.

Napomena:

Smatra se da je student uspješno okončao ispit ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

1. Dobio je ovjeru urednog pohađanja nastave;
2. Postigao minimalno 55% bodova na parcijalnom ispitu i minimalno 55% bodova na završnom ispitu odnosno postigao minimalno 55% bodova na zavšnom ispitu u slučajevima kada je na završnom ispitu polagao cjelokupnu nastavnu materiju;
3. U zbiru ima minimalno 55% od ukupnih poena predviđenih za metode provjere znanja.

6. **Literatura:**
    - Obavezna:
        - Kulelija, B. (2025). Materijal za predmet Osnovi ekonomije, neautorizovana predavanja.
        - Samuelson, P. A., Nordhaus, W. (1992). Ekonomija. Zagreb: Mate.
        - Falan, V., Mujčinović, A. (2022). Troškovi i kalkulacije u agroindustrji. Sarajevo: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu.
    - Dopunska:
        - Šebić, F. (2008). Uvod u ekonomiju. Sarajevo: Avery d.o.o. Sarajevo. Naklada „ZORO“ Sarajevo.
        - Krkić, S. (2006). Osnovi ekonomije. Anatomija ekonomije. Mostar: Univerzitetska knjiga.
        - Avdić, A. (2008). Mikroekonomija. Vodić za vježbe. 3. izd. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.
        - Dostupni članci, izvještaji i ostali materijali koji se odnose na izučavane nastavne cjeline.